КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

Ч. 80. Краків, 21. серпня 1940. Рік I.

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7. II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34
Fernsprecher 230-39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:

місячно	3 зол. 50 сот.
чвертьрічно	10 зол. 50 сот.
піврічно	20 золотих
річно	40 золотих

Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Тотальна бльокада Анґлії

НІМЕЦЬКА ВІДПОВІДЬ НА БЕЗНАСТАННЕ НАРУШУВАННЯ МІЖНАРОДНЬОГО ПРАВА АНҐЛІЄЮ.

Берлін, 18. 8. Урядово подають: Анґлія від початку війни у щораз більше драстичний спосіб нарушувала міжнародні основи ведення війни. Вона почала від оголошення контрабанди харчів, що противиться найбільш примітивним правам людськости. Через цей крок мали потерпіти німецькі жінки й діти, подібно, як підчас світової війни. Пізніше оголошено як контрабанду всі товари німецького походження, навіть ті, що є в чужих руках, або що їх вивозять з Німеччини на невтральних кораблях.

Це мав бути удар для німецької господарки. До цього долучилося суперечне з міжнароднім правом озброювання анґлійських торговельних кораблів, щоб ужити їх як зачіпної зброї проти німецьких підводних суден, надуживання невтральних прапорів, тощо.

Німеччина відповіла на це:

1) переставленням своєї торговлі на схід і значним побільшенням свого довозу харчів і сирівців з европейських і азійських просторів та запевненням німецькій господарці величезних запасів сирівців усякого роду з европейських країн, очищених від ворогів Німеччини;

2) затопленням німецькою военною фльотою та летунством Німеччини 5 міліонів тонажу брутто торговельних кораблів, що стоять до диспозиції Анґлії. До цього треба додати півтора міліона брутто тонажу ворожих кораблів, важко ушкоджених підчас летунських атак, отже разом 6.5 міліонів тон.

Анґлія переходила до щораз брутальніших метод, коли зрозуміла безуспішність своїх дотеперішніх способів ведення війни, суперечних з постановами права народів, які зберігає Німеччина. Закладання мандрівних мін, явне й замасковане вживання торговельних кораблів до ведення війни, маскування рибальських суден, як пасток на підводні судна, погроза Черчіля в парляменті 9. 5. 1940, що у Скаґераці будуть затоплювати вдень всі німецькі торговельні кораблі, а вночі взагалі всі торговельні кораблі без різниці — це все лежить на цій лінії діяння.

Одначе найважчий удар завдала Анґлія мореплавбі третіх держав, бо вона:

1) зрабувала торговельні кораблі Норвеґії, Данії, Голяндії, Бельґії та Франції, щоби хоч частинно заступити величезні власні втрати тонажу. Від того часу Анґлія приневолює власників і залоги цих кораблів виконувати службу для себе;

2) намагається при помочі всіх способів приневолити всі, без виїмку, невтральні кораблі піддатися її контролі.

І так Анґлія різні морські терени, як недавно між Ґренляндією та Анґлією й деякі смуги біля полудневої Ґренляндії зовсім всупереч міжнародньому праву замкнула мінами та приневолила невтральні кораблі причалювати до анґлійських контрольних пристаней. Анґлія арештувала також зовсім самовільно кораблі таких народів, як Японія, СССР і Швеція, себто держав, що не беруть ніякої участи в европейській війні.

Передусім Анґлія намагається тепер всіми засобами приневолити всю невтральну мореплавбу піддатися ославленій системі »Невісерт«, системі торговельної контролі, переводженої анґлійськими шпигунськими орґанізаціями в невтральних країнах. Кораблі без »Невісерт« трактують як военну добичу. В цей спосіб Анґлія старається поставити всю невтральну мореплавбу на свої услуги, й то виключно до военних цілей.

Що торкається морських просторів довкола Анґлії, що в обличчі щораз більших военних обосторонніх акцій повітряних і морських сил, немає там нормальної торговельної комунікації. Сьогодні визначають шляхи невтральній торговельній мореплавбі радше міни, стежні судна, летунські стежі, анґлійські надбережні батерії і т. д. Знову інші невтральні кораблі пливуть переважно під примусом в конвою анґлійських военних кораблів.

Тому не може бути мови про вільну мореплавбу на цих морях.

Розвиток подій вказує радше на те, що невтральна мореплавба, оскільки вона взагалі ще спрямовується до Анґлії, виставлена на всі небезпеки военних діянь і що в теперішніх умовинах безпосередньо або посередньо надуживана до примусових услуг

(Докінчення на 2-ій стор.)

Проблєма інформування

Краків, 20 серпня 1940.

Проблєма інформування чужинців про українські справи була у нас гостро актуальна вже надовго перед цією війною: від тоді, коли провідники українського життя та все українське громадянство здавало собі справу про звязок української долі з долею інших народів культурного світу та з розвитком міжнародніх подій. Коли ж хвиля военних подій викинула на цей беріг тисячі земляків з того боку та одночасно місцеве, автохтонне українське населення безпосередньо стрінулося з усіми чинниками німецької влади, ця проблема знову станула в увесь свій ріст, хоч у дещо зміненій формі. Йде про інформування німецького світа. Підкреслюємо: йде про інформацію. На політичну пропаґанду нема ніякого місця, вона недопускальна і практично зовсім недоцільна. На наукову інформацію є місце завсіди і всюди. Обективної інформації про край і нарід та все, що його торкається, хоче і з вдячністю прийме до відома кожна культурна нація у світі, яка цікавиться всіми іншими націями ґльобу. Що й казати про відомості про той нарід, з яким безпосередньо стрічається! Тому нема найменшого сумніву, що й усі німці, зокрема німецький інтелектуальний світ, незвичайно радо та прихильно слухає і слухатиме відомостей про український нарід, якщо тільки відомості позбавлені всякої пропаґандивної закраски та не виходять поза межі строго обективної та безумовної достовірної і правдивої інформації.

Очевидно, що німецький світ зацікавлений головно та в найпершій мірі тією смужкою української території, яка знайшлась у межах Ген. Ґубернаторства. Але національної історії й культури в усіх її проявах не можна розділити і тому — кажучи про себе — українці з Ген. Ґубернаторства мусять говорити про загально-українську історію, про загально-українську літературу, мистецтво, музику, спів. Щодо цього — маємо величезне поле праці, тим більше, що німецькі відомості про українців взагалі, зокрема тих, які живуть по цьому боці Сяну-Буга, стоять подекуди ще завсіди під враженням польських та російських інформаційних джерел, просто тому, що таких українських загально-доступних джерел не було, або було їх страшенне мало. Тому і німецький журналіст чи дослідник інколи у найкращій вірі паде жертвою польської чи російської публікації, якої фальші покриті фірмою автора-професора на обгортці: відома річ, що і за польських і за царських часів тамошня наука була достосовувана до актуальної політики так, що наукові „правди" були придумувані на те, щоб виправдати істнування сутополітичних доктрин. І хоч навіть політичні доктрини провалилися, виявивши свою нежиттєздатність, проте їдь наукових фальшів затроїла науку та неоднократно втримується у чужинецьких наукових підручниках по нинішній день.

Совісному німецькому авторові напр. і на думку не приходить, що польський автор публікації про Перемишль міг узагалі „забути" про ввесь український княжий період Галицько-Володимирської Держави з тодішньою чільною ролею Перемишля та що появу поляків над Сяном завернув з 1340 р. аж ген до 10. століття, вивівши його рід від неістнуючого Пшемислава. Те само торкається наскрізь фальшивої польської статистики, статистичних і політичних атлясів з часів останнього 20-літнього періоду польської державности. Німецька наука та німецька публіцистика не має ніякого особливого інтересу послугуватися творами „професора" Ромера і треба тільки нам, які в отих „творах" приймали карикатурний вигляд, вказати на тамошні фальші. Те саме торкається згаданих вже анахронічних псевдо-наукових царських джерел. Ніхто інший, тільки ми, українці, повинні пояснювати, у чому лежить різниця понять „російський" зі старо-історичним поняттям „руський", та що це дві зовсім інші речі, яких ніколи не слід змішувати. Далі: які землі перші носили назву „Русь" та хто ту назву прийняв щойно грубо пізніше для себе, заанектувавши тим самим увесь період нашої княжої державности. Ми, українці, повинні вияснювати, звідки взялася назва „малоруський", та що український нарід належить до рідні славянських народів, але з російським крім загально-славянських прикмет не має нічого іншого спільного і що тому в ніякому разі не слід підтягати українського народу під назву „російського племени", бо воно минається з науковою правдою.

Такі пояснення не тільки не йдуть проти німецьких інтересів, але кожний німець напевне буде вдячний за інформацію. З нашого ж боку рішуче нема чого дивуватися, коли тут і там стрічаємось із недокладним знанням усіх тих і їм подібних подробиць: німецька нація із світовим засягом свого зацікавлення, не може у своєму ширшому загалі знати подробиць про всі народи, зокрема про український нарід! Було би просто смішно таке вимагати. Ступінь знання наших справ залежить від нас самих. У першу чергу це завдання всіх українських наукових станиць, дальше — всіх окремих українських громадян, які безпосередньо стрічаються з німецькими громадянами. Треба приймати, як річ самозрозумілу, що хтось чогось про нас не знає та цією інформацією — завсіди правдивою — охоче служити. Коли німецький світ переконається, що ми поважно трактуємо гасло „українці про українців", то відпаде для нього потреба в польських та російських джерелах шукати інформації про українців. Але треба переконати німецький світ, що ми взагалі здібні ці інформації давати.

НЕЗВИЧАЙНЕ ЗАГОСТРЕННЯ ЦЕНЗУРИ В АНҐЛІЇ.

Ню-Йорк, 20. 8. З Льондону повідомляють, що анґлійська пресова цензура загострена до небувалої міри. Цензура відмовила перепустити величезне число американських пресових телеґрам. Очевидно, анґлійська цензура має свої причини до цього!

ОПОВІСТКА

Ініціятивний Гурток створення українських ґімназійних курсів у Кракові — просить усіх зацікавлених батьків зголошувати своїх дітей від I—VIII кл. (старого типу) при вул. Зеленій ч. 26, мешк. 12 кожного дня від год. 10—13 в речинці до 20. серпня ц. р.

Зазначується, що діти, які покінчили IV кл. народньої школи — переходять до I. кл. ґімн., а V кл. — II кл., VI. кл. до III. кл. ґімн.

За Ініціятивний Гурток:
Дир. ОМЕЛЯН БАЧИНСЬКИЙ.
Кракiв, 12. серпня 1940.

Тотальна бльокада Анґлії

(Продовження з 1 стор.)

для Анґлії. Тому Анґлія сама своїми розпорядками, що протиставляться всяким міжнароднім правам, спричинила, що цілий морський простір довкола її островів став тереном військових операцій.

Дальшим відстрашенням для невтральних кораблів і їх залог мусить бути те, що з кожним днем під сильнішим натиском воєнних німецьких сил **Анґлія знову виступила зовсім отверто поза границі чесного ведення війни.**

І так перед кількома днями Черчіль казав заповісти, що **Анґлія буде зістрілювати німецькі рятункові літаки, неозброені, під охороною Черв. Хреста, що рятують німецьких або анґлійських летунів у небезпеці.** Цей цинічний заклик до вбивств — дуже знаменне для **розпуки теперішніх анґлійських володарів з причини близького пораження, стрінувся з негайним послухом анґлійського летунства, бо підчас останніх повітряних боїв анґлійці зістріляли два німецькі рятункові літаки, коли вони несли поміч раненим анґлійським летунам.**

Німеччина від місяців пильно слідить ці практики в надії, що може чейже розумові огляди здержать теперішніх анґлійських володарів від дальшого маршу шляхом цих злочинних воєних метод.

Ці надії були даремні. Анґлія відкинула останній заклик Адольфа Гітлера. **Тому уряд Німеччини рішив тепер відплатити такою самою монетою** і свої військові засоби ужити з такою самою безоглядністю проти мореплавби біля території Анґлії.

Дня 26. 9. 1939 р. анґлійський уряд устами свого тодішнього премієра Чемберлена заявив, що Німеччина це »обляжена твердиня«, та що це зовсім правно і по людському відтяти німецькому народові всякий довіз, потрібний до життя. Це означає, що теперішні анґлійські володарі вважають, як само собою зрозуміле й леґальне, коли б **німецькі жінки й діти, подібно як підчас світової війни, були видані на голодову смерть, оскільки це очевидно залежало б від волі Анґлії.**

Політика Адольфа Гітлера, що відкрила німецькому господарському життю довіз харчів з великих просторів світа, запевнила величезні запаси сирівців одинокою свого роду низкою перемог німецької армії — **знівечила ці анґлійські обчислення.**

Сьогоднішні володарі Анґлії знають про це знаменито. Та не зважаючи на те, вони ще не мають відваги признатися перед власним народом до повного заломання їх політики, за те проклямують війну до остатка.

Супроти цього самовбивчого анґлійського становища німецький уряд стверджує:

обляженою твердиною сьогодні не є вже Німеччина, але анґлійська держава на островах. Невдалій анґлійській голодовій бльокаді проти німецьких жінок і дітей протиставить тепер Німеччина тотальну бльокаду Анґлії, яку оцим оголошує. Німеччина переконана, що оголошенням тотальної бльокади Анґлії зробила **дальший рішальний крок у напрямі закінчення війни та усунення анґлійських володарів, що завинили її вибух.**

Начальна команда німецької армії підчас своїх акцій **використає вповні** догідне стратеґічне положення внаслідок опанування німецькими збройними силами побережжя Европи від Біскайського заливу аж до Норд-Капу, та зі своєї переваги на морському та повітряному терені довкола Анґлії.

Німеччина ділає притому **в інтересі цілої Европи**, бо відколи Льондон здав собі справу з того, що **Німеччина не дозволить себе виголодити**, намагається тепер розширити голодову війну також на інші европейські держави, як Норвеґію, Данію, Голяндію, Бельґію і Францію, проти Швеції, Еспанії та Портуґалії. Навіть країнам зовсім безстороннім, як Японія, СССР та ін, Анґлія намагається відтяти їхній довіз зза океанів з тієї причини, що Німеччина могла б користати з цих довозів.

З цього огляду скоре заломання Анґлії та усунення в цей спосіб теперішніх її володарів, що протиділають мирові — це **заповідь для цілої Европи**, отже й для інших невтральних країн.

Тоді, як деякі країни, як Злучені Держави Північної Америки й Арґентина вже віддавна признали морський простір довкола Анґлії як воєнний терен і заборонили кораблям, літакам і громадянам своїх держав прибувати до цієї смуги небезпеки, — інші невтральні держави досі ще не видали таких зарядженъ. Німеччина, що вже нераз остерігала ці країни, щоб не висилали своїх кораблів на анґлійські води, тепер щераз своїми нотами візвала їх заборонити їхнім кораблям візд до смуги німецько-анґлійської війни. У власному інтересі цих держав лежить якнайшвидше застосуватися до цього заклику.

Німецький уряд мусить ствердити, що слідує: морська війна на просторах довкола Анґлії розгорілася в цілій повноті, цілий терен засіяний мінами, а літаки атакують кожний корабель. Кожний невтральний корабель, що в майбутньому плистиме через цей терен, наразиться на небезпеку знищення.

Німецький уряд скидає з себе на майбутнє без якихнебудь виїмків відповідальність за всякі шкоди, що можуть повстати для всякого роду кораблів або осіб на цих просторах.

Здержуючи вповні свою мореплавбу до британських островів невтральні держави також зі своєї сторони оминуть комплікацій та причиниться найкраще до **скорого покінчення війни.**

Таким чином також Черчіль і інші зацікавлені чинники в майбутньому матимуть утруднене завдання затіяти нову аферу, подібну до афери »Атенії«, **коли то видано наказ своєму підводному суднові затопити корабель третьої держави, а потім скинути вину затоплення на Німеччину в надії підбурити прилюдну опінію цієї держави проти Німеччини та склонити її до приступлення до війни.**

Німеччина переконана, що шляхом повного виелімінування сьогоднішних піратських британських метод, **зробить прислугу великої історичної ваги не тільки Европі, але також усім невтральним країнам світа.**

*

Ця заява німецького уряду — це остання осторога, спрямована до усіх цих держав, що дозволюють ще сьогодні своїм кораблям перепливати морськими шляхами до Анґлії. Вона щодо ясности не полишає нічого до побажання та вказує в першу чергу на **відповідальність, яку бере на себе кожний невтральний корабель, що як наємник британської адміралїції впливає на анґлійські води.**

В обличчі заклику, безоглядно здійснювати всі німецькі відплатні зарядження, треба згори числитися є неминучим затопленням кожного такого корабля.

Наведена відповідь Німеччини на безупинне брутальне переступлювання міжнароднього права Анґлією це крок **рішального значіння для скорого покінчення війни**, та усунення льондонських воєнних злочинців, які викликали теперішню безпідставну війну всупереч **волі** свого власного народу.

Проголошення тотальної бльокади лежить **в інтересі не тільки Німеччини, але також і цілої Европи, що була змушена продовж року понести величезні, притому зовсім непотрібні жертви для анґлійської плютократичної кліки. Анґлійські мрії про голодову бльокаду цілої Европи — бо така бльокада лежить в анґлійських плянах — розвіялися як дим.**

Німецькі збройні сили запевнили собі сьогодні **таку стратеґічну позицію, що дозволює їм панувати над усіми шляхами, що ведуть до Анґлії.**

Тепер черга витягнути останні, невблагані консеквенції.

По той і по цей бік

І нині є мрією багатьох людей, щоб бодай один раз в житті перейти якийсь кордон і бути — хоч коротко, але все ж щоб бути в іншій державі і звідтам післати привітання товаришам, знайомим ну і очевидно дівчині. Та сьогодні, на жаль обставини такі, що мало є таких держав, сусідів Велико Німеччини, куди б міг українець безпечно й сміло поїхати. Остаточно поїхати ще можна, та вернутися трудніше. Одним таким сусідом, куди і українець безпечно може заглянути, це Словаччина. — Перепустку звичайно дістається у німецьких „Цольгренцшуців", що кожному дадуть пояснення про всякі девізові та інші приписи; що не вільно брати з собою більше ніж 5 зол., ніяких товарів ітд. Але це все тільки формальність, бо ви і так їдете до знайомих та нічого зі собою не берете. По цих коротких формальностях дорога перед вами вільна аж до кордону.

Кордон!

Що за многозначне це слово! Які почування у людини, що наближається до кордону!

Приходимо на вершок полонини і знаходимо кордонні означення. Стаємо. Розглядаємося на цю й ту сторону. Назовні нічого цікавого, все однаке тут і там. По цьому боці прегарні ліси й полонини й по тому те саме. Та якось відчувається, що є різниці, що в дійсності по обох боках інші порядки, закони, інші звичаї.

На самому кордоні звичайно немає ні словацької ні німецької прикордонної сторожі. Кордон зазначений тільки давними стовпами з означеннями »П« Польща та »ЧСР« Чехо-Словаччина. Яка іронія долі, вже тільки кордонні знаки залишились. Нема ні версайського диктату, ні держав, що він їх створив. Все минається на світі! Дивимось на прекрасні ліси й полонини. Сонце пече та вітер продуває. Якось так любо посидіти. По обох сторонах кордону пасуться корови й вівці. Пастухи, хлопці і дівчата, з обох сторін, з Ґенерал-Ґубернаторства і Словаччини сходяться, балакають, виспівують. Всі однаково одягнені, однакові пісні співають: Ніяк не пізнати, котрі з цього, котрі з того боку. Хлопці побачили нас і — раптовно затихли, розскочившись — кожний на свій бік кордону. Тепер ми вже і пізнали, котрі »наші«, котрі »сусіди«. Приходимо до цих »наших«, випитуємо про що говорили зі сусідами. Відповідають несміливо, вкінці кажуть, що ті ще тільки русини, а вони тут уже українці...

Ідемо до сусідів, наші ідуть за нами.

— Здраствуйте! — чуємо і не віримо своїм ухам!

— Слава! — поправляються пастушки, бо вони не знали, що ми за одні.

І ось ми вже на Словаччині. Прикордонні села чисто українські. Найближче містечко Межилябірці осередок цілого українського повіту. Є тут українська народня і горожанська школа. Урядова назва тих шкіл залишилася стара, їх називають »русінскі«.

Словаччина самостійна держава. Бачимо словацьке військо, жандармерію, поліцію, уряди. Тут мимохіть приходить думка: Яка незавидна доля. Словаки маленький народ, а мають державу. Слід зазначити, що по упадку Карпатської України Словаччина багато помагала наймолодшій українській еміґрації. В той час словаки самі тільки що були в початках орґанізування самостійного життя і поборювали великі труднощі. Але українцям подали руку. Не відмовили помочі, робили все, що було в їх силах.

Тепер життя ввійшло тут вже в нормальні рейки хоч словаки ще не дають тому віри. Війни тут ніхто не відчуває. Словаччина показалась вповні здібною до самостійного життя, а під охороною могутнього сусіда її майбутність запевнена. Ми словакам бажаємо цього зі щирого серця.

Позирають на себе і недовірчиво на нас. Переконані, що кепкуємо та й неправду говоримо. Не хочуть вірити, а нам прикро, що не можемо їм сказати щось приємніше... Вони розчаровані і таки не вірять, підозріваючи, що ми чомусь скриваємо правду про »щасливе життя«.

В чужій державі годі довше перебувати і треба вибиратися назад. До кордону ідемо шляхом. Сюди колись їздили поспішні поїзди Будапешт — Перемишль. Памятка про Австро-Угорщину. По дорозі стрічаємося зі словацькою митною сторожею, що вже здалека має нас на оці, зокрема нашу течку. Витягаємо перепустки, здоровимо по словацьки »На Страж«! (На варту), хвалимо Словаччину, причому дещо повну течку перекидаємо в ліву руку, закриваючи плащем. Стражники переглядають перепустки, а почувши від нас словацький привіт і слова признання про їхню молоду державу, ввічливо розбалакують, забувши і про течку. Їм звичайно скучно і є нагода поговорити. Коли ж дізнаються, що і ми походимо з колишньої спільної держави з Карпатської України, стають нашими щирими приятелями. Розказують нам про свої турботи.

Та час минає, а нам спішно. Прощаємось сердешно і відходимо до кордону. Перед нами лупківський тунель, довгий понад 250 м, побудований в році 1873 а минувшого року, думаю що 3. вересня, завалений польським військом. До нині ніхто не брався його відбудовувати. Чекають на скінчення війни. Ще крок, ще два і ми вже по цьому боці, а вкінці дома, де згадуємо милу гостину на Словаччині.

Юрій Таркович.

На Лемківщині в серпні 1940.

Не вірять „статистиці" Черчіля

Еспанська преса стоїть дальше під знаком німецьких налетів на Англію. Щоденник »Пуебле« пише, що неправдивим статистикам Черчіля та взагалі англійській пропаґанді вже не вірять навіть найбільші вороги Німеччини. Навіть розумніші англійці дійшли до переконання, що Англія найшлася у сліпій вулиці та ще їй не поможуть навіть найбільші бомбастичні промови, виголошені для піддержання духа.

Зокрема »Інформасіонес« стверджує, що населення полудневої Англії не покидало схоронищ 72 години. Цей факт, як також систематичне нищення англійських фабрик, пристаней і летовищ — мусить зломити англійський опір.

Еспаніє — прокинься!

Здається, не було двох думок по якому боці виступить активно в тому кривавому змагу відроджена Еспанія. Її донедавну мовчаливість і невтральність різні різно пояснили. Та прийшла відповідна хвилина. Від кількох літ міцна вісь Берлін — Рим — Токіо зі своїми розгалуженнями ділає справно, прецизно, як прецизний механізм доброго годинника. Німеччина вдарила в центр, для її зміцнення прийшла Італія. Зі східнього крила на Далекому Сході натискає на В. Британію Японія, а врешті і західне крило починає оживати. Коли ще хто старався про це крило призабути, то провідник національної Еспанії Франко пригадав, що Ґібральтар буде еспанським. Еспанія теж не зрікається своїх претенсій до кольоній в Африці, бо поширення володіння в Африці є для відродженої Еспанії національним, святим обовязком.

І знову ми були свідками практичної лекції, як обездолена завдяки »демократам« Еспанія, як виснажена експориментами »червоних«, Еспанія відродилася, зробила в себе лад, стає сильною ногою, домагається силою забезпечити свої права!

Духові підвалини для нинішньої відновленої Еспанії положено в 1931 р., коли то в університетських середовищах почали творитися націонал-синдикалістичні пробоєві орґанізації й опісля в р. 1933, коли Хозе Антоніо Прімо де Рівера почав орґанізувати еспанську фалянґу (Fálange Espanoa) на фашистівський лад. У тому самому році сестра Антонія Прімо де Ріверн на подібній основі орґанізує жіночу фалянґу (Falange Feminina) В 1934 р. обі націоналістичні ґрупи (Jons і Falange Espanole)Еспаноле) обєдналися (у Falange Espanola і de las Jons В цій орґанізації беруть жи-

ку і численну участь еспанські робітники та ремісники. Опісля приходить ще до одного обєднання, а саме фаланги із консервативними монархістами традиціоналістами (a Falange Espana Traditionalista u de las Jons).

Боєвим гаслом фалянгістів: Arriba Espana — Еспаніє, прокинься!

У відродженій Еспанії фалянга є одинокою державною партією. Її програма, що обіймає 26 точок дає основні підвалини, дає напрямні для відбудови і перебудови держави. Програма коротка, ядерна, та дає напрямні у всіх ділянках державного життя.

„Ми відкидаємо капіталістичну систему як теж і марксизм. Спосіб володіння зовсім внеможливлює боротьбу кляс. Кожний еспанець має право на працю та обовязок працювати. Наші военні сили мають бути сильні і численні.

Еспанія шукатиме своєї слави і багатства знову на морі!... Ми домагаємося скоординованого виховання молоді... — ось поодинокі точки програми фалянгістів. Маєте цілу внутрішню, закордонну і виховно-освітню політику.

Провідником фалянги від 1937 р. став ген. Франко, як начальник держави і начальний вожд еспанської армії. Провідникові підлягає генеральний секретар, якому знову підчинені керманичі 13 ресортів: закордонної політики, преси і пропаганди, освіти, інформації, суспільної опіки, синдикатів, справедливости, руху і транспорту, адміністрації, жіночої організації, колишніх фронтовиків, політичних вязнів та організації молоді.

Організації молоді (O. J.) діляться на pelavos (6—11 літ), Flechas (11—17 літ) і cadetes (17—20 літ). Крім цього студенти високих і ученики середніх шкіл творять свої окремі організації.

Звязком між державною та партією є національна рада, яка складається із 100 членів фаланги, яких визначує провідник. Її скликає провідник фаланги найменше раз у рік. Займається питанням, звязаними з державою і партією. У 1940 р. себто в цьому році покликано дорадну державну раду для помочі ради міністрів.

*

У нас звичайно відомості про Еспанію обмежуються до боротьби биків, чи може ще додатково й до торреадора. Тимчасом історія Піренейського півострова, на якому лежить Еспанія, дуже цікава.

Перші мешканці цього острова, відомі нам, це лігурійці, яких десь коло 2500 літ перед Хр. перемагають іберійці. Опісля вдираються туди чергуючися микенці, фенікійці, греки, кельти, картагінці, римляни, аляни, вандали (409 р. по Хр.) і врешті візиготи в 414 р. На деякий час еспанська земля має спокій, організується державне тіло візиготів та остроготів.

У 710 р. сини вбитого короля, поборюючи один одного, закликають на допомогу арабів (маврів), які користаючи з нагоди загніздилися там на довгі сотки літ (711—1492). У той час, коли поодинокі державки іберійського (пиренейського півострова) вели зі собою криваві війни, маври закріплювали свою владу. У столиці Кордоба процвітає тоді наука й мистецтво. Одначе з Пиренеїв, куди відступили готи, приходять щораз то нові удари для маврів.

У 1135 р. король Альфонс VII (1122—1157) вперше називає себе королем Еспанії, обєднавши Кастилію, Леон і Галісію, себто північно-зах. частину півострова. На початку XIII. ст. араґонський король прилучує острови Балеари до Араґонії, в 1282 р. Сицилію, а в 1324 р. Сардинію прилучено до Араґонії. В 1402 році прилучено до Кастилії канарійські острови. У 1469 р. Фердинанд Араґонський одружився з Єлисаветою кастилійською, чим ціла Еспанія враз з прилученими чи то до Араґонії чи то до Кастилії островами обєднується.

Відкриття Америки (1492) у тому самому році, коли паде остання твердиня маврів Ґренада, започатковує для Еспанії нову еру, еру світової імперії, яка розмірно не довго проіснувала.

У часах панування Габсбурґів в Еспанії (1516-1700) слідні чужонаціональні впливи, а за тим одночасно (володарі нездарні) численні поразки. Та все таки Еспанія здобуває нові терени: Туніс (1523). Численні війни з різними державами виснажують Еспанію і врешті 1588 р. погром еспанської »армади« Анґлією стає початком кінця Еспанії, як морської потуги.

За Филипа IV. політика Еспанії зовсім стала залежною раз від Анґлії то знову від Франції. І тому саме часі (1704) Еспанія тратить Ґібральтар, а закінчення сукцесійної війни в 1713 р. в нічому не змінило положення. Анґлія держала міцно ключ до Середземного моря — Ґібральтар.

Після цього щораз більше скочується Еспанія, як держава, в долину. Особливо панування Альфонса XIII. дуже нещасливе. Тоді то Еспанія тратить (1898) Филипини, Кубу й Порторіко на користь Злучених Держав, а в рік пізніше продає Німеччині острови Маріяни і Кароліни. Від 1909 до 1928 веде затяжну, криваву і коштовну боротьбу з мароканським племенем ріфенів.

Почавши від 1812—1936 Еспанія зміняла свій державний устрій понад 30 разів від ліберал-демократичного через абсолютизм, републиканізм аж до комунізму. Революції, повстання, інтриги, змови, кривавий террор — ось історія Еспанії цих часів.

День 17. липня 1936 р. стає переломовою датою в історії Еспанії. Генерал Франко на чолі фалянгістів і мароканських національних відділів підняв повстання проти червоного терору, проти републиканськo-комуністичного уряду. Мечем і кровю пише історію нової Еспанії, що поколінням може вже переказати крім межиусобиць, бунтів і револьт світлий Алькaзар. Цілих три роки кривавиться Еспанія в братній крові і врешті 1. квітня 1939 приходить кінець. Над цілою Еспанією залопотіли горді національні червоно-жовто-червоні прапори.

Гасло: Arriba Espana здійснилося.

*

Еспанія територіяльно займає 5/6 пиренейського острова та є четвертою щодо величини державою в Европі. До материка належать ще острови Балеари, Пітеузи і канарійські острови (разом коло 12,5 тисяча км.). Одначе така велика держава як Еспанія не відограла своєї ролі, заобсорбована і знищена домашніми війнами, бунтами, револьтами. Значіння, яке Еспанія здобула в XV. і XVI. ст., поступенно вона тратила й дійшло аж до того, що властиво перед вибухом громадянської війни в 1936 р. Еспанією володіли чужі аґенти. Трилітня громадянська війна (1936—1939) спричинила величезні втрати і шкоди майже в усіх ділянках державного і господарського життя. Вистане тільки згадати, що ця війна поглонула понад 1,2 міліона життя людських істот, себто понад 5% населення цілої еспанської імперії.

Та кров ця не пішла надаремно. На зрошених нею степах-мезетах зродилася обновлена Еспанія, що хоче і змагає до того, щоби втрачену славу і значіння назад здобути, щоб знову стати світовою потугою. Щоб слави і багатства пошукати, як давніше в бурунних хвилях морей. Ген. Франко сказав чи не останнє своє слово домагаючися для Еспанії Ґібральтару і звороту кольоній в Африці. Незабаром здається промовить своє останнє слово на полі бою еспанська фалянга, випробована в огні громадянської війни з »червоними«. Останнє слово тверде, крицеве, вогняне!

Я. Домазар.

ОМЕЛЯН КОСТИШИН 5)

Береза

(Спомин)*)

Я доганяв своїх, бо відрадніше було йти разом, ніж самому а то ще й дороги не знав та напряму. Йдучи зустрічав я місцевих поліщуків, що поспішали до Берези, на торг. Вони показали, кудою пішли наші. Від них я й довідався, що концентраційний табор у Березі був підмінований і в останній хвилині мав піти у повітря разом з нами та місцеві поліщуки довідавшись, загрозили смертю командантові табору, якщо він не дасть наказу постягати міни. Тепер розмахав я ноги, не йшов, а біг, щоб своїх дігнати. Хоч у моїй валізці не було тягару та все таки руки мліли; я перекидав її з одної руки на другу, підбігаючи, чим скорше. Вкінці таки дігнав своїх. Вони здивувалися побачивши в мене валізку та розпитували, яким способом мені вдалося її вирвати. Їм зробилося жаль за своїми, а було і за чим жаліти, бо майно, залишене галичанами в депозиті, виходило на грубі тисячі.

Йшли ми з піснею на устах. Раді були, що так ненадійно вирвались, врятували життя. Поліщуки виносили нам на дорогу хліб, молоко, яйця, масло, гостили, чим було і ми таки добре підкріплялись. Щедрість поліщуків, їхня доброта й гостинність чудувала кожного. Деякі виносили нам поживу в віддалі трьох 3 км. на головний шлях. Побачивши нас, що ми такі збіджені, вихудлі та нещасні, поліщуки плакали над нами, почали припрошувати та пхали на дорогу сир, яйця, масло; не треба рідних, чи батьків — так дуже побивались.

Ми йшли дворядом, по одному й другому боці дороги, щоби серединою залишити місце для німецьких авт та панцирників, що надіялись стрінути. На переді нашої батави ніс один з наших білий прапор, а двох вислано роверами наперед, розвідати, чи перехід безпечний. Ми взагалі не знали, де фронт. Боялися, щоб не попасти десь чортові в зуби. Врешті по лісах розбитки польської армії вели партизанку.

Ми наближались до якогось ліса. Нараз з переду подають наказ затриматись: Наколесники натрапили на польську партизанку і перед нею викрутились тим, що ми всі втікачі зі заходу, вертаємось до дому, бо там зі сходу вже напирають червоні. І якось вдалося. Повірили, навіть не задержували нас довше, лише просили хліба, якого ми й самі не мали.

Так ішли ми відпочиваючи по дорозі, що десять кільометрів. Польське військо понищило всі мости і важко приходилось із переправою через ріки. Одного дня пройшли ми 44 кільометри, й до міста Кобриня мали ще з десять. Тепер доходили до села Остромеча Королівського і мусіли задержатись, підіждати на наколесників, що поїхали в Кобринь підшукати для нас нічліги та роздобути харчів. Більшість уже йти не могла. Деяким попухли ноги. Надїхали наколесники й повідомили, що все гаразд. У Кобрині приготовані нічліги й харчі. Та лиш деякі мали ще силу йти дальше, до Кобриня, решта залишилася тут на ніч.

Поліщуки і тут гостили нас щедро. Ми наїлись і виспались, а вдосвіта рушили в дорогу. Та тепер не йшли вже більшим гуртом, а лише малими гуртками, бо не всі могли додержати кроку; приставали. В Кобрині спрямували нас німецькі вояки до якоїсь кухні, щоби підкріпитися, при чому радили зараз же вирушити в напрямі Берестя, тому, що тут крутитися небезпечно. Зайшли до тієї кухні, а там аж бридь збирає. Жиди в ній господарювали і капарство було дійсно жидівське; нагадувало комуну. З кітла задихала цибулею якась смердяча юшка і самий цей запах відражав і найголоднішого. Тому одержавши дещо хліба, ми вирушили в напрямі Берестя, а зупи навіть не покушали.

На шляху до Берестя був уже не той рух. Німецькі повзи й авта увіхалися, туди й сюди з таким гоном, що тільки бризками сипалось каміння на всі боки і треба було хоронитись, щоб не обірвати.

Щораз важче було нам йти вперед. Ослаблені Березою та довгим ходом, що кілька кільометрів мусіли приставати.

(Д. б.)

З голосів преси.

Пакт між Еспанією та Портуґалією

У »Франкфуртер Цайтунґ« з 13. ц. м. є власна кореспонденція з Мадриду з приводу недавно підписаного еспансько-портуґальського пакту. Властиво, це не пакт, тільки додатковий протокол до пакту неаґресії і приязни, який вже був між отими двома іберійськими державами. Все ж, з уваги на ґенезу цього протоколу та його конкретні постанови — його значіння величезне і надзвичайно для сучасної політичної ситуації в Европі симптоматичне.

Портуґалія, читаємо, мала вже зі світової війни сумні досвіди, що значить підпорядкуватися протекції Великої Британії. Через оту протекцію вона мусіла приступити до війни, хоч не мала для цього ніякої причини, а війна виснажила її господарсько. Однак ще яскравіше показалися суперечності між портуґальськими та анґлійськими інтересами підчас еспанської громадянської війни, Анґлія підтримувала червоний еспанський уряд, тимчасом Портуґалія здавала собі знаменито справу, що на випадок перемоги червоних — вони були б намагалися довести також до перевороту в Портуґалії, де править Олівейра Салязар та Кармона на основі авторитарного режіму. Тільки зручності портуґальської політики треба завдячувати, що тоді не прийшло до отвертого розриву ані з Анґлією, ані з Еспанією Франка, з усіми його складними наслідками. Щоправда, Анґлія потім негайно зревідувала своє становище супроти уряду ґен. Франка, в надії, що він покажеться податливий на анґлійські впливи. Тепер ті надії остаточно розвіяні. Розвіяли їх оклики еспанських маніфестантів, які домагаються повороту до еспанського материка Ґібральтару, та офіційна заява еспанського уряду, що Еспанія всіми своїми симпатіями стоїть по стороні держав »осі« та не є державою невтральною, лише »не бере участи у війні«. Портуґалія здає собі справу, що анґлійські »ґарантії безпеки« штовхнули цілий ряд европейських держав у найбільше нещастя. Через те вона старається сильніше, ніж колинебудь, звязатися зі своїм найближчим сусідом, далі з тими державами, до яких тягне її спільнота внутрішньо-устроєвої ідеольоґії. А проте в Портуґалії діють ще деякі анґлійські впливи, коли й не безпосередні, то ті, які дають себе відчувати у боязливо настроєних портуґальських колах громадянства. Іншими словами, багато портуґальців стоїть усе під враженням анґлійських воєнних кораблів, які пливуть здовж портуґальського побережжя та пильнують Ґібральтару. Сам Ґібральтар викликує у Портуґалії щораз більший острах: портуґальці здають собі справу, що за ту важну стратеґічну та престіжеву середземно-морську позицію мусить прийти до зудару між Анґлією та Еспанією і боїться, щоб від того зудару не запалився ввесь іберійський півостров.

„Отже немов як охорону проти всякого ускладнення, що прийшло б унаслідку еспанської чи портуґальської поведінки, обидві ті держави підписали недавно додатковий протокол до пакту неаґресії і приязни. Коли той попередній пакт підкреслював уже спільноту інтересів та потребу вирівнання політики в усіх найважніших питаннях, то теперішній додатковий протокол передбачує негайні обосторонні наради на випадок, коли б одна з отих держав була загрожена третьою. Вправді той протокол не є ще військовим союзом, але він підкреслює таку близькість інтересів обох держав, що військова поміч може прийти, коли тільки воєнні випадки будуть її вимагати. Цікаво, що у протоколі сказано виразно, що він починає автоматично діяти, коли буде загрожена територія обох матірних країв. Воно вказує з одного боку на обережність портуґальців, з другого на їх бажання забезпечитись проти зудару між анґлійськими та іберійськими інтересами на півострові, якщо Анґлія поважно думала б про те, щоби зі зброєю в руці боронити своїх інтересів на тій землі."

Той останній дипльоматичний акт має поважне значіння для еспанської і внутрішньої і закордонної політики. З одного боку, еспанський уряд виразно здезавував своїх максималістів, які демаґоґічно кричали про потребу простягнути еспанську владу на ввесь піренейський півостров, з другого боку, признаючи ще раз урочисто суверенність портуґальської території, Еспанія підкреслила таку спільноту духових і політичних інтересів обох держав, що у закордонній політиці мусить прийти ще більше взаємне наближення, так супроти европейських, як південно-американських держав. У цьому й дипльоматична програна Анґлії та одночасно запорука, що обидві іберійські держави готові активно брати участь у новому впорядкуванні Европи.

Журби за світову імперію

У »Франкфуртер Цайтунґ« з 14 ц. м. швайцарський кореспондент тієї газети повідомляє у довгій статті про всі закордонно-політичні клопоти, які раптом звалилися на голову анґлійських політиків. — Військова і політична ситуація представляється сьогодні так, що не можна вже говорити про »битву за Анґлію«, лише »битву за Британську Імперію«.

„Безпека далеких шляхів до різних частин Імперії була все настирливою передумовою анґлійської стратеґії вже у мирових часах. Обережна й поміркована політика могла у попередніх конфліктах оминати, щоб загроза тих преважних шляхів переступала межі лише потенціяльної можливости. Тимчасом нині стає ця можливість гострою реальною дійсністю і вперше в історії Великої Британії розсіяння британських посілостей по всьому світі не є джерелом її сили, тільки елементом слабости."

Слабістю є та величезна розпряжність британських територій тому, бо британська фльота мусить так страшенне розпорошуватись, що раптом стає її замало — для охорони матірної території. Величезна частина фльоти увязнена на Середземному Морі, інша мусить давати охорону торговельним кораблям, бо питання довозу харчів і сирівців до Анґлії стає питанням її життя; до того приходить потреба боронити заморських посілостей перед безпосередньою воєнною небезпекою.

Така перша небезпека заторкнула територію східньо-африканського анґлійського Сомалі. Теперішні льондонські арґументи, що це край без значіння смішні, коли зважити значіння того краю і для престіжу Великої Британії і для безпеки морського шляху Червоним Морем: коли італійські гармати пануватимуть над проливом, де по другому боці лежить Аден, то все значіння Адена зведене на нівець. Другим ударом для Великої Британії була така рішуча постава Японії, що Анґлії прийшлось мілітарно зліквідувати себе у шанґгайській міжнародній концесії. Третій фронт створився в Індії. Вже навіть »Таймс« прийшов до переконання, що неможливо втихомирювати індійців обіцянкою, що конституція буде введена в життя щойно після війни. Знову ж негайне покликання до життя конституційної комісії індійців грозить Великій Британії безпосереднім »леґальним« бунтом індійських самостійників. Врешті останньою актуальною поразкою є крах надій на російську поміч та зріст небезпеки, що теперішня червона Росія пригадає собі амбіції колишньої білої Росії на терені передньої Азії. Коли б розпочалась боротьба за Іран, тоді повстала б загроза для сухопутного шляху до Індії.

„Хоч це може виплив загальної нервовости анґлійців, а проте правдою є, що анґлійці журяться вже нині кожною окремою частиною своєї великої Імперії, що її зокрема намагалися були розбудовати довкола Індійського Океану. Вони добачують скрізь хапчивих спадкоємців, які тільки чигають на спадщину, та не є певні, чи навіть сам анґло-саксонський приятель з того боку Атлянтійського Океану теж не схоче зголосити своїх претенсій до спадщини. Воно виглядає так, немов німецькі летунські ескадри, що летять понад Анґлією, заслоняють темною хмарою сонце всеї Британської Імперії."

Німецькі бомбовики над Льондоном

Берлін, 17. 8. Начальна команда німецької армії подає: Дня 15. 8. і в ночі 16. 8. німецьке летунство продовжувало свої налети на пристані, фабрики зброї, летовища і запорові бальони. Важко ушкоджено уладження пристаней у Портлянді, Скербору, Брайтлінгтені і Мідлсбору, летунські фабрики в Бермінгені і Бру коло Гал, та гангари і схоронища на багатьох летовищах в полудневій, полудневo-східній і середній Англії. Підчас цих атак прийшло до завзятих повітряних боїв, причому майор Ґалянд осягнув свою 20-ту повітряну перемогу.

Багато англійських пристаней заміновано.

Нічні атаки англійських літаків на західню Німеччину не спричинили ніяких поважніших шкід.

Загальні втрати ворога в дні 15. 8. це щонайменше 143 літаків, з чого 106 зістрілено в повітряних боях, решту знищено на землі або зістрілено протилетунською артилерією. Крім цього вдалося зістрілити 21 запорових бальонів — 32 німецькі літаки не вернулися до своїх баз, одначе німецькій морській службі вдалося врятувати в Каналі 9 німецьких летунів і одного англійського.

Одно німецьке підводне судно затопило 2 англійські озброєні торговельні кораблі, містоти 14.000 тон. Німецькі мінолови зістрілили 4 англ. літаки типу Спітфайр з загального числа 10, що їх атакували.

*

Загальні англійські втрати від 8. до 15. серпня виносять 505 літаків, німецькі втрати 129 літаків. Подані числа вказують наглядно на перевагу й ґеґемонію німецького летунства в англійському повітряному просторі.

Підчас бомбових атаків німецьких літаків над Англією 15. 8. вивязалися знову повітряні бої у великих розмірах. Завдяки перевазі німецьких ловецьких літаків — бомбовики могли без перешкод, подібно як і попередніх днів, виповнити свої завдання. Тільки небагато німецьких літаків впало жертвою англійської оборони. Німецькі літаки »Мессершмітти« зістрілили в повітрі 98 ворожих літаків, а 8 літаків знищено на землі. Таким чином число знищених англійських літаків знову перейшло 100. Крім цього зістрілено 5 запорових бальонів. Німецькі втрати виносять тільки 29 літаків.

*

Берлін, 18. 8. Начальна команда німецької армії подає: Німецьке летунство продовжало боротьбу проти англійських островів в дні 16. ц. м. і в ночі на 17. ц. м. Збомбардовано успішно летовища, становища протилетунської артилерії та бальонові запори в полудневій Англії та в дальших околицях Льондону, фабрики зброї в середній Англії, портові й надбережні уладження в Кердіфі, Нюпорті й Брістолю. Біля острова Уайт затоплено англійський контрторпедовець.

На заатакованих просторах німецькі ловецькі літаки проломали в завзятих повітряних боях ворожу оборону та вможливили через те боевим відділам доступ до обєктів атаки.

В ночі на 17. ц. м. англійські літаки заатакували ріжні місцевості Німеччини, спричинивши невеликі шкоди. Поцілено кілька домів, причому вбито 2 особи, багато зранено.

Загальні втрати ворога виносили в дні 16. ц. м. 89 літаків, з чого 50 зістрілено в повітряному бою, 23 на землі, а 7 в ночі протилетунською артилерією. Зістрілено 22 запорові бальони, які загорілися. Не вернулося 31 німецьких літаків.

Німецькі підводні судна затопили з сильно стереженого конвою численні озброєні торговельні ворожі кораблі, містоти 25.700 тон, в тому один корабель-цистерну, містоти 5.700 тон.

У звязку з останніми повітряними атаками довідуємося, що ціллю бомбових атак були м. ін. доки в Четем. Доки й заведення направи кораблів в гирлі Темзи були успішно збомбардовані. В Бірмінґен-Льонґбріджі скинено бомби на фабрику самоходів і моторів. Ця фабрика продукує знані летунські мотори типу Брістоль. У Бру біля Гал обкидано багатьома бомбами фабрику літаків.

*

Берлін, 19. 8. Начальна команда німецької армії подає:

Німецьке летунство осягнуло нові великі успіхи 18. ц. м. Німецькі летунські ескадри з успіхом заатакували важні військові обекти на терені полудневої та центральної Англії, як фабрики зброї, залізничі уладження, становища протилетунської артилерії, передусім летовища в околиці Льондону та на терені ґрафств Кенту й Гемпшайр. Підчас летунських атак на кораблі, що плили Каналом, вдалося затопити торговельний корабель містоти 4.000 тон, а другий поважно ушкоджено.

В багатьох місцях розгорілися завзяті повітряні бої, в яких противник мав поважні втрати від німецьких ловецьких літаків. Ескадра боевих літаків »Горст Вессель« під командою свого команданта підполк. Гута, зістрілила того ж дня 51 ворожих літаків.

Вночі з 18. на 19. ц. м. німецькі боеві літаки обкидали бомбами великі збірники погинних матеріялів на схід від Льондону, фабрики зброї в Норвіч і Ессекс, портові уладження в Мільдфордгавен, Гавенмавт, Бернмавт і Вімавт та численні летовища в полудневій Англії та біля Ліверпуля. На всіх заатакованих обектах можна було спостерегти великі пожежі й вибухи. У пристанях поцілено бомбами багато кораблів.

Втрати противника виносили 18. серпня ц. р. 147 літаків, з чого 124 зістрілено в повітряних боях, 23 знищено на землі або зістрілено протилетунською артилерією. Крім цього знищено 33 запорові бальони. Не вернулося 36 німецьких літаків.

Одно з німецьких підводних суден повідомило про затоплення 32.300 ворожого торговельного тонажу. Закладано дальше міни перед англійськими пристанями.

СТАН ОБЛОГИ В ЦІЛІЙ АНГЛІЇ.

Берлін, 20. 8. Від понеділка проголошено в цілій Англії стан облоги. Досі стан облоги істнував тільки у прибережних ґрафствах. Повітові комісарі міністерства безпеки одержали широкі повновласті, щоб могли належно кермувати обороною своїх округ. Йде тут головно про засоби, щоб протиставитися десантові німецьких військ в Англії.

КРИВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В МЕКСИКУ

Мексико Сіті. Від часу виборчої кампанії столиця Мексика була знову тереном кривавого заворушення між учасниками зібрання аґраріїв, з якої то ґрупи вийшов урядовий кандидат Авіля Камахо, а прихильниками його контркандидата Альмазана.

У висліді стрілянини було 8 осіб важко ранених. Як виявилося, »альмазаністи« хотіли створити власний тайний парлямент, про якого повстання не знала навіть поліція. Прихильники уряду оголосили в парляменті дуже гостру резолюцію, спрямовану проти Альмазана. В ній домагаються притягнути його до відповідальности, як зрадника держави.

ЗАТЯЖНІ РУМУНСЬКО-МАДЯРСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ

Турн-Северін, 20. 8. Румунська делеґація прибула 19. 8. до Турн Северіну; коло 10. год. почалося засідання обох делеґацій. Після зясування румунського становища головою румунської делеґації, Попом, засідання відложено, щоб мадярська делеґація мала змогу порозумітися зі своїм урядом. Румунське предложення передбачує в першу чергу виміну населення, і відступлення Мадярщині тільки частини чотирьох кoтатів. Мадярщина домагається відступлення території з 3.9 міл. мешканців, з чого 2.4 міл. румунів і 1.5 міл. мадярів. В румунських колах підкреслюють, що мадярських домагань годі приняти.

КОРИСНИЙ ОБОРОТ В БОЛГАРСЬКО-РУМУНСЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ

Крайова, 20. 8. В понеділок 19. ц. м. почалися тут румунсько - болгарські переговори у справі полудневої Добруджі. Пополудні відбулася розмова в чотири очі між головою болгарської делеґації Помяновом і головою румунської делеґації Кречеану. Хоч досі ще немає офіційного комунікату про дотеперішний хід переговорів, то серед обох делеґацій панують оптимістичні настрої.

ІРЛЯНДІЯ ДАЛЬШЕ НЕВТРАЛЬНА.

Ню-Йорк, 20. 8. Ірляндський премієр де Валера заявив у своїй розмові з американським журналістом, що уряд Ірляндії рішений зберегти невтральність за всяку ціну. Щодо вісток, немов би ірляндська армія вразі англійського вмаршу ставила тільки формальний опір, то це небезпечна помилка. Вкінці де Валера висловив жаль, що ще досі не прилучено Ульстеру до Ірляндії.

ВІЛЬКІ КРИТИКУЄ РУЗВЕЛЬТА

Ню-Йорк, 20. 8. Кандидат республиканської партії на президента Злучених Держав Півн. Америки, Вількі, виголосив велику промову, в якій гостро скритикував Рузвельта. Він заявив, що зробить все, щоб боронити американську демократію, одначе американська політика не повинна кермуватися симпатиями чи ненавистю. Вількі підкреслив, що деякі виступи Рузвельта викликали паніку й замішання. Промови Рузвельта, головно ворожі виступи проти деяких великодержав, були непотрібні й небезпечні. Рузвельт хоче довести Америку до небезпечних авантур і тайком вмішуватися до европейських справ та робить деяким державам надії, що їх Америка не зможе виконати.

Похід італійців в Сомалі

Рим, 19. 8. Головна кватира італійської армії подає: Після переломання другої ворожої оборонної лінії в англійському Сомалі італійські війська йдуть скоро вперед. Переслідуючи відступаючого противника, що в поспішному марші прямує до пристаней, щоб всісти на кораблі, італійські війська здобули і перейшли місцевість Ляфарук. Італійське летунство бомбардує англійські кораблі у пристанях Сомалі. Ловецькі літаки зістрілили один англійський літак.

Ворожа летунська атака на Кассалю не спричинила жертв у людях ні матеріяльних шкід. Нова атака на летовище в Адіс Абебі спричинила смерть 2 осіб і поранення 5 осіб, причому бомби знищили два летунські ганґари зі старим матеріялом.

В північній Африці італійське летунство успішно бомбардувало уладження летовища гидроплянів в Сіді Барран як також табори війська й самоходів на полудневий схід від Соллюму. Всі наші літаки вернулися до своїх баз.

Военні літаки атакували Міляно, де 3 бомби впало на блок домів, а інші бомби впали на поле. Летунські атаки на Кунео й Торіно спричинили тільки незначні шкоди, без жертв у людях. Англійські літаки, подібно як і попередньо, скидали летючки.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

СЕРПЕНЬ.

20. Вівторок — Дометія, Пульх.
21. Середа — Еміліяна.

БОГОСЛОВИ - ПИТОМЦІ перемиської духовної семинарії подадуть місце свого побуту з зазначенням, котрий рік наук покінчили. — Канцелярія Єпископського Генерального Вікаріяту у Ярославі.

— ЧАСОПИС »СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР«. Вже вийшло 1. число кооперативно-господарського часопису »Сільський Господар«. Передплата 9 зол. річно. Поодиноке число 80 сот. Замовляти: »Сільський Господар« Ярослав, Ринок 6.

— ВІД ДЕЛЕҐАТУРИ В ПЕРЕМИШЛІ Допомогового Комітету в Ярославі дістали ми таке вияснення: „В ч. 77 »Краківських Вістей« з дня 14. серпня 1940 р. появилася допис п. н. »З життя в Солоннім«, що кривдить морально тамошнього о. пароха й українського учителя. Саме в дні 12. серпня ц. р. був у Солоннім наш відпоручник, який як кількалітний освітний організатор ствердив, що неприявність о. пароха й учителя в посвяченні символічної могили в Солоннім не вийшла зі злої волі, а з вини організаторів та специфічних приграничних умовин. Ні о. парох, який в цьому терені є відомий як довголітний суспільний працівник, ні учитель, який зорґанізував і високо поставив українську школу в Солоннім не заслуговують на цю кривду, заподіяну дописом, що вийшов із кругів селянських та інспірований людьми, що не знають місцевих відносин".

— ВПИСИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ В НІМЕЦЬКОМУ ПЕРЕМИШЛІ відбудуться дня 22. серпня д. р. І. Учительська семинарія — 4-літня для хлопців і дівчат. Молодь з укінченим 14. роком життя може зголошуватись до вступного іспиту. Без вступного іспиту приймається ґімназійну молодь відповідно до скінчених кляс ґімн. (покінчена 2-кл. ґімн. на перший рік сем.) — II. Промислова школа, 3-літня, з відділом столярським і шлюсарським для хлопців та кравецьким для дівчат. Приймається молодь з укінченим 14-роком життя без вступного іспиту. Зголошуватись в Інспектораті Укр. Нар. Шкіл, Нім. Перемишль, Краківська 33, або в У. Д. К. Краківська 7, II.

Короткі вістки

= АМЕРИКА КРИТИКУЄ АНҐЛІЮ. У звязку з вісткою, що Анґлія задумує задержати кораблі з харчами, які Америка має висилати до зайнятих теренів Франції, нюйорський »Дейли Нюз« пише, що це одна з найбільш жорстоких воєнних метод від часу релігійних воєн.

= ҐАФЕНКУ В МОЛОТОВА. Новий румунський посол у Москві, б. мін. закорд. справ Ґафенку, склав першу візиту комісареві закорд. справ, Молотову. Також турецький амбасадор у Москві, Гайдар Актай, відбув розмову з Молотовом, заки відїхав до Анкари, щоб скласти звіт.

= АНҐЛІЙСЬКА ЛІНІЯ МАЖІНОТА ПРОЛОМАНА. Югословянський щоденник »Време« у звязку з переможними повітряними атаками німецьких летунів пише, що німецькі літаки проломали повітряну лінію Мажінота над Анґлією.

= ЧЕРЧІЛЬ ПРИЗНАЄТЬСЯ. Анґлійська адміралітія подає про затоплення мінолова »Елізабет Енджеля«. Він затонув внаслідок поцілів підчас повітряної атаки.

= СТОРПЕДУВАННЯ ГРЕЦЬКОГО КРУЖЛЯКА. Дня 15. 8. незнане підводне судно сторпедувало грецький кружляк »Геллі«, що стояв на рейді пристані на острові Тінос.

= 827.000 БЕЗРОБІТНИХ В АНҐЛІЇ. По льондонським донесенням число безробітних в Анґлії зросло до 827.000 осіб. Це сталося головно внаслідок безробіття в тих галуззях промислу, що були звязані з Францією.

= »АНҐЛІЯ ЗАЛОМИТЬСЯ ЗА 60 ДНІВ« — сказав американський міністр фльоти. Зате анґлійський міністр війни Іден потішає анґлійців, що вони мусять боротися один сезон самі та витривати. Зрештою анґлійці можуть відвернути свої амбіції від втраченої для них Европи та спрямувати їх на широкі океани.

= ДОСІ ЖИДИ ЗАСТУПАЛИ ІНТЕРЕСИ РУМУНІЇ. Румунське міністерство закорд. справ розвязало від 1. 9. ц. р. умови з 7 жидами, що як почесні консулі заступали інтереси Румунії в Парижі, Ніцці, Антверпії, Амстердамі, Женеві та Ґватемалі.

= РУЗВЕЛЬТ прийняв американського амбасадора в Римі Віліяма Філіпса, що склав йому обширний звіт про европейське положення, так, як його оцінюють в Римі.

= МАЙНО ЕСПАНСЬКИХ КОМУНІСТІВ ДЛЯ ФАЛЯНГИ. Еспанський уряд передав 115 земельних маєтків, що давніше належали до комуністів, для вжиткування хліборобських синдикатів Фалянги.

= ЗАТОПЛЕННЯ АНҐ. КОРАБЛЯ. На Атлянтику затонув вантажний корабель »Фельсайд«, містоти 3.509 тон. Він наїхав на міну. Корабель »Паманіян« взяв на свій чердак 21 розбитків зпоміж 35 осіб залоги »Фельсайду«.

†
Посмертна згадка

КАТЕРИНА ЗІ СТАРОСЕЛЬСЬКИХ ХАМУЛОВА.

В четвер 8. серпня ц. р. померла по важких терпіннях у Ліцманштаті дружина широко відомого в Західній Україні фабриканта килимів у Глинянах, Катерина Хамулова, в 55 році життя. Покійна народилася 26. IV. 1885 р. в с. Жукові, коло Золочева, в родині українського вчителя. Підчас світової війни Катерина Хамулова, мати 4-ох маленьких дітей, втікає перед російськими військами з Глинян і поневіряється у важких мандрівках, аж доки московське військо не відступило з Галичини. Відтоді віддається вихованню дітей у щиро-національному українському дусі, не зражуючись цими невиносно важкими перешкодами, в яких по розвалі Австрії опинилися всі західні українці під новим польським режимом. З підростанням дітей, які вже на шкільній лаві переймаються українським національним духом і терплять за це важкі кари від польської влади, труднощі виховання збільшуються, але К. Хамулова переносить їх спокійно й гідно. З Покійною, можна сміло сказати, відійшла в могилу одна з найбільш самопосвятних українських матерей і дружин, якими наша нація зобовязана народження нової міцної, національно вихованої інтелігенції.

Крім виховання дітей К. Хамулова також прикладала свої сили і до громадсько-національної роботи. В останніх роках бачимо її, як голову й провідницю українського жіноцтва у Глинянах. Померла в домі своєї доньки в Ліцманштаті, яку приїхала відвідати з Кракова.

К. Хамулову поховали на гр.-кат. цвинтарі в Ліцманштаті. Останню пошану Покійній прийшло віддати на цвинтар численне громадянство місцевої української кольонії. Промовляли над могилою Покійної також еміґранти: священик о. Вигуринський та адв. д-р Іван Роґуцький. Сум по втраті К. Хамулової тим більший, що Покійна ще тільки кілька місяців перед своєю смертю приїздила до Ліцманштату ховати свого 5-літнього внучка Ігорчика Логазу, жертву хвилі збігців. Покійна осиротила мужа, доньку й 3-ох синів. Вічна Їй Память!

ПОДЯКА

Вважаємо своїм обовязком скласти нашу найщирішу подяку всім особам, що в дні великих терпінь на смертному ложі Покійної нам Дружини й Матери Катерини Хамулової прикладали всіх зусиль до підтримання її при житті, а по смерти Покійної словами втіхи облекшували наші важкі переживання й допомогли нам в улаштуванні сумного похоронного обряду: Д-рові Едмундові Біласові й д-рові Михайлові Семчишинові за їх велику й самопосвятну опіку над хорою підчас її короткої, але важкої недуги; о. д-рові Вигуринському за слова потіхи Покійній в останніх хвилинах її життя, за відправлення труни на кладовище й за виголошення промови на могилі; адвокатові д-рові Іванові Роґуцькому за чуле слово над домовиною; інж. Р. Крохмалюкові за сфотографування Покійної в каплиці й при могилі; п. Ю. Мохнацькому за організацію хору; Голові Комітету УНО інж. Бородайкевичеві і Голові Українського Допомогового Комітету полк. І. Наґнибіді за велику допомогу при улаштуванні похорону; проф. Вороні за відвідини й підтримання нас у важких хвилинах, а також усім тим, що висловили нам співчуття або взяли особисту участь у віддані останньої пошани Покійній.

Ліцманштадт, 15. серпня 1940.

МУЖ, ДОНЬКА, НЕВІСТКА, СИНИ Й ЗЯТЬ.

913 1-1

Зі спорту.

ПЕРШИЙ ВИСТУП.

У. С. К. — П. С. К. 0:1 (0:1)

Краків, 18. 8. 1940.

Перший виступ українських копунів Кракова випав зовсім задовільно. Не зважаючи на перший виступ, брак опанування і за коротку тренінґову заправу — заграли змагуни УСК-у зовсім добре, краще ніж усі сподівалися. Виказали незле технічне опанування мяча, добрий старт до воріт, деяку бігову диспозицію і що найважніше — жертвенність та амбіцію в грі. Брак було рішучости у грі і під воротами, цільного стрілу і швидкости. Це все можна надробити. тільки заправою.

Противник — зіграна і швидка дружина. Грав від весни, бере участь в мистецтві, має добру і відповідну заправу. Проте в першій полугрі не був від УСК-у нічим кращий, а навіть наступи наших копунів були багато ґрізніші. Щойно у другій половині перевтомлені копуни УСК-у віддали ініціятиву майже вповні поліцистам. Темпо змагань в першій частині було дуже гостре — ситуації змінялися вмить; у другій дещо впало і тому перевтома ще не заправлених футболістів УСК-у нехай нікого не дивує. Зрештою всі — як один — грали до кінця жертвенно і на ноту лінивого ніхто у них не заслужив. Рідке у нас явище серед змагунів.

На найвищу ноту у дружині заслужив без застережень воротар Хроновят (давніше Буревій — Львів). Цей молоденький змагун виказав чудове нервове опанування, знамениту інтуіцію при уставлюванні до мяча і рішучість в інтервенції. — Оборона і виловлювання горішних мячів — ефектовна і певна, долішних не було багато, але виловив їх з посвятою. Це найпевніша точка УКС-у. Як недавно Гуцул — урятував Хроновят нашу дружину перед високою програною в останній фазі гри.

Залога вповні добра. Кращий Вішка, що поруч з Меленем заслуговує на другу нотку в дружині. Технічно дуже добрий, викоп чистий, затримування противника і відбирання мяча добре. »Спух« при кінці, але це вина фахової праці і в парі з тим браку часу на заправу. Його партнер Лапичак працьовитий, опанований і взагалі кращий, ніж на змаганнях проти летунів.

В помочі брилював на середині Мелень. Добрий технічно, працьовитий — найбільше працьовитий у дружині — був підпорою УСК-у. Видержав до останньої хвилини, хоч сильно вже зблід. Не вміє тільки відбирати мяча противникові зате влучно роздає мячі. З крайніх слабий був Вересюк. Сушко жертвенний, грав добре, два рази врятував певні ворота.

В нападі перше місце належить Голюці. Молоденький, але опанований технічно, гарно дріблював і подавав. Дуже швидкий і під воротами небезпечний. Добре також грали Гірка II і Познахівський. Цей останній вибивався головкуванням. Гірка I і Пітьо слабі. Гірка за довго придержує мяч, що все кінчиться зле і пхається до середини лишаючи необставлене крило. Має добру і цільну центру і міґби багато зробити. Пітьо повільний і якось не замітний. Цілий напад грає без голови, хаотично і занадто гуртом. Не виставляє і не точно подає.

Склад УСК. такий: Хроновят, Лапичак — Вішка, Вересюк — Мелень — Сушко, Пітьо — Голюка — Познахівський — Гірка II — Гірка I. Суддя добрий, карав німців, які грали за брутально. Публики багато.

*

Гру починають німці і зараз витворюють дві ситуації. Гра дуже жива — мяч моментально переноситься з під одних до других воріт. У 6 хв. наріжняка не використовує УСК. За 2 хвилини ненадійно добувають німці одинокі ворота дня гарним стрілом лівого лучника. Цей лівий лучник був найкращим грачем на грищі. В 12 хв. гарний момент. Гарну головку Гірки II. випускає воротар з рук але нема кому добити. Два вільні Вішки і Гірки невикористані. Перший виловлює воротар, другий Голюка перестрілює. Гра дальше жива — без нічиєї переваги. В 20 хв. дуже небезпечну ситуацію рятують спільно Хроновят і Вішка, 6 хвилин пізніше Хроновят випускає з рук мяч, що поволи котиться до воріт, але притомним рячкуванням, ще його »доганяє«. Кілька хвилин німці обстрілюють, але гра вирівнюється і гарний стріл Гірки I. минає на центиметри ворота, а за хвилю вільний Вішки (дещо за низький), виловлює воротар. В останній хвилині перед павзою небезпечний вільний ледви минає святиню Хроновята.

По відпочинку поліцисти гостро наступають і осягають рішучу перевагу. Раз по разу рятує Хроновят. Раз відбиває ногою, другий раз руками, а Сушко певні ворота рятує притомним викопом в авт. В 15 хв. лівий лучник німців бе вільного. Мяч йде в віконце, але Хроновят ефектовно виловлює. Майже певну ситуацію під воротами німців не використують напасники УСК-у. Гра перекидується під наші ворота, довге безладне замішання рятує Голюка (!). В 30 хв. цікава позиція. Мяч відбивається від верху поперечки, йде в гору і паде під ноги грачам. Нащастя Сушко вдруге притомно рятує. В 35 хв. Хроновят випускає з рук прецизійну центру крилового, але на щастя пізніше рятув. Німці зовсім опановують гру і до кінця мусить Хроновят інтервенювати. Перед самим кінцем ще один небезпечний стріл лівого лучника німців йде на щастя в авт.

Ч.

—0—

ОГОЛОШЕННЯ

Комісарська Управа Фірми
Краків, Ринок число 30.

ЯКІВ ҐРОС

поручає українській клієнтелі
порцеляну, кришталі, лямпи

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Увага! Ярославщина! Шкільні книжки та шкільне приладдя має на складі — Книгарня та складниця часописів »ЛОГОС« Ярослав, вул. Головна 19. 887 2-3

Пошукую своїх братів і знайомих, Василя та Івана Стельмаха зі села Новиця, пов. Калуш. Хто знає про них, або вони самі, хай зголосяться на адресу **Ілько Стельмах bei Petro Halabuda. Netluky Uhrineves bei Prag. Protektorat B. u. M.** 890 2-2

»Ключі новітнього невірства«, книжечку, що досадно освідомлює та протиділає безбожницькій, комуністичній агітації, можна набути в ціні 1.80 зол. за 1 пр. з поштовою пересилкою. Адреса: о. Перхач Андрій, Болестрашичі, р. **Żurawica.**

Пошукую брата **Володимира Гуля** (Старява, пов. Добромиль). Хто знав би про нього, хай ласкаво напише на адресу: **Гуль Олекса, Watenstedt über Braunschweig. Lagur XI. Stube 254.** 910 1-1

Буклів Іван із Максимович, пов. Самбір, пошукує Знайомих. Regenstauf. Hauptstrasse 59, Bayern. 911 1-1

Якторівці, відгукніться! **Городецький Володимир,** Regenstauf. Hauptstrasse 59. Bayern. 912 1-1

Володимир Стельмах, Львів, кличе Знайомих і Друзів, відізвіться! Braunschweig Mandelnstr. 2/III st. Wladimir Stelmach. 1-2

Пошукую свого шурина **Володимира Вигнанського з Комарна**. Хто знав би його теперішнє місце побуту, хай зголосить на адресу: **Михайло Іваськевич, Сянік, Л. С. К.** 902 1-2

Хто має стилеву народню ношу, просимо зголосити в »ГУЦУЛЬСЬКІМ МИСТЕЦТВІ«, Краків, Ринок 18. Хто бажав би продати, просимо подати ціну. 904 1-1

Павло Стецюк, Євген Василина (син священика з Далешеви, городецького повіту) й Василь Захарійчук із бучацького повіту, — відізвіться! Хто знає, хай нам пришле їхні адреси. **Дмитро Стецюк і Михайло Дутка,** Reinholdshain 13. über Dipoldiswalde i/S. 906 1-2

Батьки! Учителі! Замовляйте негайно **співаник для дітей »Сопілка«** Р. Новосада. Ціна 2.— зол. Книгарням опуст. Warszau-Prag. Cyryla-Metodego 4/18.

П. В. Карочко, прошу подати адресу в справі клунка, — Оренчук, Freistadt — Oberdonau, A. Hitler Pl. 5. 908 1-1

Друзі з села Яблонів, пов. Копичинці, напишіть на адресу: **Jahann Malajnyj, Bremen 13. Nordd Hütte Kaserne.** 909 1-1

КУПИМО або ВИПОЗИЧИМО за винагородою книжки:

1) **»Божа наука«** — катехизм для народніх шкіл.
2) Ю. Павликовський: **»За рідну землю«** (в справі парцеляції).
3) Лозинський: **»Галичина«.**
4) Шелухин: **»Берестейський Мир«.**
5) **Ризький договір.**
6) К. Левицький: **Історія політичної думки.**
7) Статут **»Взаїмної Помочі Українського Вчительства«.**

»УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО«.

Хто знає щонебудь про **Осипа Корчинського** (Корчи) й **Богдана Конашевича** (Львів), прошу ласкаво повідомити: Ярослав, Городська 8., Дражньовський Яр. (шукає Оксана й Жучок). 914 1-2

Пошукую домашньої помічниці від зараз. Вік довільний. — Король, Краків, Ал. Словацького 37, III пов., м. 12 а.

Редакція часопису **»Холмські Вісті«** має в нас 50.— зол. (пятьдесять золотих), що зложив їх п. Бенюк Іван, Добужок, п. Лащів, пов. Томашів, за розпродані календарці (99 примірників). Ці календарці дістав п. Бенюк мабуть у березні ц. р. — **»Українське Видавництво« у Кракові.**

Молода пристійна українка, колишня вчителька, шукає якоїнебудь праці. Зголошення до **»Кр. В.« під »75«.** 905 1-1

Вийшли з друку накладом В-ва „ВЕРНИГОРА"

багатобарвні, виконані по мистецьки на грубому крейдяному папері в розмірі 30×48 цм.

образи

»Мати Божа — Заступниця України«

та

»Ісус Христос — Наш Учитель«

роботи арт.-маляря Куриласа — ціна за пару 3.— зол. При замовленні залежно від кількости знижка, а для відпродавців від 20 до 30% опусту. Замовляти на адресу:
Краків, Ґертрудаштрассе 9/15, проф. Бжеський.

1-2

Найновіше видання „У. В."
для старшої дітвори

Пригоди Ґномика Ромтомтомика

Написав віршом **Роляник.**
38 прегарних ілюстрацій
Е. Козака.

В тексті такі розділи:
I. Ромтомтомик на мандрівці; II. Р. у неволі. III. Р. іде до школи. IV. Р. в небезпеці. V. Р. у гостині. VI. Р. в теплім краю. VII. Добре діло Р.

Книжечка чепурно видана на гарному папері з коліровою окладинкою. —
ЦІНА ВСЬОГО 1 ЗОЛ. 20 СОТ.
пересилка 30 сот.

За попереднім надісланням належитости висилає
»УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО«
Краків, вул. Кармелітська 34/II.

Косметика та перфумерія
Гурт і деталь

І. Мінґельґрін

Краків, вул. СТРАДОМСЬКА 10. 720 10–10
Замовлення українських клієнтів із провінції полагоджуємо швидко та ввічливо. КОМІСАРСЬКА УПРАВА

УКРАЇНСЬКА КОМІСОВА КРАМНИЦЯ
Ярослав, Ринок 12.
купує за готівку
продає
приймає в коміс.
903 1-2

„Küche und Heim"

:-: Inhaber Bruno Galuszka :-:

Гуртівня кухонного приладдя

ЕМАЛІЯ
АЛЮМІНІЙ
СКЛО
ФАЯНС
ПОРЦЕЛЯНА

Краків, Agnesgasse 2.
579 25-25

УНІВЕРЗАЛЬ

усякого рода

БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІЯЛИ:

цегла, цемент, папа, дахівка, цементово-азбестові плити „Етерніт", кафлі, тростинові мати, тер, асфальт, вапно й т. п. — ВАГОНОВО ТА ДЕТАЛЬНО.

Краків, вул. Старовісльна 28. Тел. 129-37.

Українці купують

порцеляну
скло
кришталі 591 24-25

у фірмі Яків Дінер

Краків, вул. ШЕВСЬКА 20.
Treuhänder — Paul Schwarz

МІЖНАРОДНІЙ ТРАНСПОРТ А. Сп.

„Польський Льойд"

Краків, Фльоріянська 23,
Телефон 101-59.

Міжнародня спедиція, полагоди митних справ,
Магазинування, транспорти меблів,
Збірні транспорти з усіх більших міст Німеччини,
Заладування та виладування в усіх більших містах Генерального Губернаторства.
Інформації в справах імпорту та експорту.
723 7-7

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/6 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ПЕРЕДПЛАТА »Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерал-Губернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва P. Sch. A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: P robojem". Praha XIV-65 post. schr. 3. Курс 1 нім. марки 2 золоті; 1 чеської корони 20 сот. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.
Звертаємо увагу подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39. З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil; Hauptschriftleiter L. Chomiak, Krakau. Verlag: "Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34, II. Fernsprecher 230-39. Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. 102-79